

Social- og Indenrigsministeriet
Holmens Kanal 22

1060 København K

familieret@sim.dk + mjo@sim.dk

KRONPRINSESSEGADE 28
1306 KØBENHAVN K
TLF. 33 96 97 98

DATO: 29. oktober 2015
SAGSNR.: 2015 - 3557
ID NR.: 370753

Høring - over udkast til forslag til lov om ændring af forældreansvarsloven og lov om social service (Forældremyndighed når den ene forælder har forvoldt den anden forælders død mv.)

Ved e-mail af 29. september 2015 har Social- og Indenrigsministeriet anmodet om Advokatrådets bemærkninger til ovennævnte udkast.

Advokatrådet har følgende bemærkninger:

Advokatrådet har gennemgået tilsendt materiale vedrørende ændring af Forældreansvarsloven og Lov om Social Service (forældremyndighed, når den ene forælder har forvoldt den anden forælders død mv.).

Overordnet set er det vigtigt, at barnets retsstilling såvel som forældrenes retsstilling varetages i forbindelse med foretagelse af lovændringen.

I det omfang, at en overlevende forælder har mulighed for at indbringe Statsforvaltningens afgørelse om placering af forældremyndighed for domstolene, anses retssikkerheden for den overlevende forælder for at være tilgodeset.

Barnets retssikkerhed varetages ud fra det, der er lagt op til, alene af de offentlige myndigheders varetagelse af sagen.

For at sikre barnets retsstilling, herunder at også barnet kan have indflydelse på, hvorvidt sagen skal prøves ved domstolene, foreslås det, at børn fra 15 år kan tildeles partsstatus og dermed have mulighed for at indbringe sagen for domstolene.

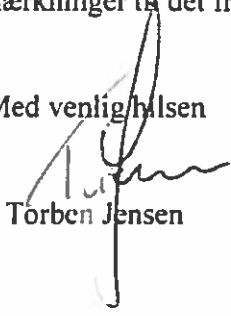
Det er vigtigt i forbindelse med den foretagne lovændring, at der foretages en grundig undersøgelse af sagen, når det skal afgøres, hvorvidt forældremyndigheden skal tillægges den overlevende forælder eller andre parter. Da en sådan undersøgelse kan tage tid, idet der er lagt op til, at bl.a. kommunen skal høres i sådanne sager, bør der overfor Statsforvaltningen fastsættes tidsfrister for, hvor hurtigt sagen skal sættes

i gang, og hvornår sagens parter skal indkaldes til møde på Statsforvaltningen. Nævnte idet de ofte lange sagsbehandlingstider i Statsforvaltningerne kan betyde, at såvel en overlevende forælder som barnet overlades i et tomrum, hvor intet sker i sagen.

Det foreslås, at nævnte vil kunne bestemmes i en eventuel vejledning, idet Advokatrådet er enig i, at der ikke kan fastsættes tidsfrister i selve loven.

Advokatrådet har i øvrigt ikke bemærkninger til det fremsatte lovforslag.

Med venlig hilsen

Torben Jensen

Social- og Indenrigsministeriet
Merethe Johansen

22. oktober 2015

Ankestyrelsen har ingen bemærkninger til lovforslaget om ændring af
forældreansvarslovens § 15 mv.

Ankestyrelsen
Teglholmsgade 3
2450 København SV

Venlig hilsen

Tel +45 3341 1200
Fax +45 3341 1400
ast@ast.dk
sikkermail@ast.dk
www.ast.dk

Ankestyrelsen

EAN-nr:
57 98 000 35 48 21

Åbningstid:
man-fre kl. 9.00-15.00

Social- og Indenrigsministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K
E-mail: familieret@sim.dk mio@sim.dk

Den 26. oktober 2015

Vedr.: Sagsnr. 2015-6289 – Dok.nr. 269035 - Høring over udkast til forslag til Lov om ændring af forældreansvarsloven og lov om Social Service (Forældremyndighed når den ene forælder har forvoldt den anden forælders død m.v.)

Fagnetværket Barnets Tarv Nu skal herved fremkomme med sit høringssvar.

Vold, overgreb og drab finder sted i ethvert samfund, hvorfor der må være rammer og regler for at regulere sådanne situationer, når børn og forældre er involveret. Fagnetværket Barnets Tarv Nu finder det hensigtsmæssigt, at § 15 i Forældreansvarsloven står for en ændring. Herunder at den der forvolder sin partners død, ikke længere skal have fortrinsstilling, når forældremyndigheden over børnene skal afgøres.

Lovforslaget åbner i en sådan situation op for at udvide muligheden for, at andre ansøgere om forældremyndigheden kan komme i betragtning. Ligeledes foreslår lovgiver, at Statsforvaltningen fremover skal foretage dybtgående undersøgelser i hvert enkelt konkret tilfælde.

Fagnetværket Barnets Tarv Nu er imidlertid af den opfattelse, at det ikke er tilstrækkeligt kun at tage hul på en indholdsudfyldelse af begrebet 'barnets bedste' i relation til lovens § 15. Begrebet 'barnets bedste' må nødvendigvis indholdsudfyldes gældende for HELE denne lov, og dette bør ske ved direkte henvisning i blandt andet lovens § 4 til FN's Børnekonvention, der bør implementeres. I notat af 29 maj 2013 i tilknytning til konventionen udtaler komiteen sig generelt om forståelse og udlægning af begrebet 'barnets bedste', og hvor barnets forskellige interesser i hver enkelt konkret sag skal vægtes mod hinanden. Jf. 'Committee on the Rights of the Children - General comment No. 14 (2013) on the right of the child to have his or her best interests taken as a primary consideration (art. 3, para. 1)".

Notatet ses på engelsk her:

https://www.regjeringen.no/globalassets/upload/bld/fn_barnekonvensjon/crc_c_gc_14_72_02_e.pdf

og i norsk oversættelse her:

https://www.regjeringen.no/contentassets/1376fac2fe2a427389f9f94b52acdefc/crc_c_gc_14_eng_nor.pdf

Notatet findes ikke i dansk oversættelse.

Så længe begrebet 'barnets bedste' ikke er indholdsudfyldt i Forældreansvarsloven, vil domstole og administrative myndigheder i alle andre sager om forældremyndighed og samvær end i § 15-sager fortolke dette begreb som hidtil. Det vil sige, at tilknytning til barnets to genetiske forældre ses som en overordnet interesse i forhold til barnets andre interesser, og at et barn kun kan slippe for at have jævnlige samvær med en genetisk forælder, hvis myndighederne kan godkende, at det er vist, at dette er direkte nedbrydende for barnets sundhed og velfærd.

Så længe begrebet 'barnets bedste' ikke er indholdsudfyldt er kravet om forældrenes samarbejde også gældende i sager med vold og overgreb eller mistanke herom. Hvis en forælder ikke anses at samarbejde tilstrækkeligt om samvær, kan domstol eller myndighed beslutte at sanktionere dette i forhold til forælderen med tvangsbøder, forvaring eller overflytning af forældremyndighed. Disse sanktioner er ikke nødvendigvis i barnets interesse.

Fagnetværket Barnets tarv Nu vil i denne sammenhæng henvise til vores høringssvar af 14. januar 2015 til 'Høring over udkast til forslag om lov ændring af Forældreansvarsloven og Retsplejeloven (til imødegåelse af samarbejdschikane m.v.)'.

I dette høringssvar har vi uddybet vores synspunkter om, hvorfor Forældreansvarsloven i sin nuværende form og uden indholdsudfyldelse af begrebet 'barnets bedste' ikke lever op til den beskyttelse af børn, som må forventes i en retsstat, der ikke tilsidesætter internationale konventioner.

I omtalte høringssvar foreslår Fagnetværket Barnets Tarv Nu en 'ny lov, hvor det afgørende hensyn er, at barnets trivsel gavnnes mest muligt', hvilket naturligvis skal vurderes konkret i et hvert tilfælde med strid om forældremyndighed, bopælspligt og samvær, og hvor der i sådanne sager skal være mulighed for domstolsprøvelse, fri proces, equalitet of arms, en retfærdig rettergang med blandt andet mulighed for at føre vidner og at afhjemle sagkyndige, hvilket ikke én mulighed i dag.

Afslutningsvis henviser vi til, at nærværende forslag, der er sendt i høring, til udkast til ændring af Forældreansvarsloven ikke er kønsmainstreamet, som det burde være, og at der i den politiske aftale ikke ses at indgå overvejelser om Europarådets konvention af 11. maj 2011, ikrafttrådt i Danmark 1. august 2014, også kaldet Istanbulkonventionen.

Med venlig hilsen
på vegne af fagnetværket Barnets Tarv Nu

Pia Deleuran
Advokat og mediator

Jytte Aagot Møller
Jordemoder og cand. mag.

Social og Indenrigsministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Præsidenten
Domhuset, Nytorv 25
1450 København K.
Tlf. 99 68 70 15
CVR 21 65 95 09
administration.kbh@domstol.dk
J. nr. 9099.2015.45

Den 12. oktober 2015

Ved en mail af 29. september 2015 har Social og Indenrigsministeriet anmodet om eventuelle bemærkninger til høring over udkast til forslag til Lov om ændring af forældreansvarsloven og lov om social service (forældremyndighed når den ene forælder har forvoldt den anden forælders død m.v.).

Jeg skal i den anledning på byretspræsidenternes vegne oplyse, at høringen ikke giver byretterne anledning til at fremkomme med bemærkninger.

Der henvises til jeres j.nr. 2015-6289.

Med venlig hilsen

Søren Axelsen

Børnerådet

Social- og Indenrigsministeriet
Departementet
Holmens Kanal 22
1060 København

Den 27.10.2015
J.nr. 3.6.15/amc

Høringssvar på forslag til Lov om ændring af forældreansvarsloven og lov om social service. (Ændring af fortrinsstilling, herunder når den ene forælder har forvoldt den anden forælders død.)

Børnerådet kan tilslutte sig de foreslåede ændringer på området, hvor den ene forælder har forvoldt den anden forælders død. At afgørelsen træffes ud fra, hvad der er bedst for barnet, og at den efterlevende forælder ikke har fortrinsstilling i den situation, er hensigtsmæssigt ud fra de særlige omstændigheder.

Høringen indeholder også et forslag om, at den efterlevendes fortrinsstilling generelt skal udgå, når der skal tages stilling til forældremyndighed efter en forælders død. Her ønsker Børnerådet en tilføjelse. I den situation, hvor der er tale om, at der er fælles forældremyndighed, og den ene forælder dør, *uden* at den anden forælder har forvoldt døden, er der i forslaget lagt op til, at forældremyndigheden automatisk bliver hos efterlevende forælder, også selvom barnet ikke bor hos eller har kontakt med den forælder. Børnerådet er af den opfattelse, at hvis barnet ikke har kontakt med denne forælder, så bør der også i denne situation skulle foretages en vurdering af, hvad der er til barnets bedste. Er der tale om, at den efterlevende forælder ikke har en god kontakt og relation til barnet, vil det ikke nødvendigvis være til barnets bedste, at forældremyndigheden bliver hos efterlevende forælder. Børnerådet vil anbefale, at der i dette tilfælde foretages en vurdering af forældremyndigheden fra Statsforvaltningens side.

Med venlig hilsen

Per Larsen
Formand for Børnerådet

Annette Juul Lund
Sekretariatschef

Social – og Indenrigsministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Den 26. oktober 2015

Høring over udkast til forslag til Lov om ændring af forældreansvarsloven og Lov om social service – Forældremyndighed når den ene forælder har forvoldt den anden forælders død m.v.)

Børnesagens Fællesråd takker for muligheden for at afgive høringsvar vedr. ovennævnte.

Børnesagens Fællesråd er positive over for den foreslåede ændring af de nævne love.

Børnesagens Fællesråd finder det helt afgørende, at Statsforvaltningen i alle tilfælde, hvor den ene forælder har forvoldt den anden forælders død, skal tage stilling til, hvad der er bedst for barnet. Vi finder det derfor konsekvent, at den lovbestemte fortrinsstilling for den efterlevende forælder udgår, når denne har forvoldt den anden forælders død.

Børnesagens Fællesråd finder endvidere, at det er en styrkelse af barnets bedste, når andre herunder samlevende par kan anmode om forældremyndigheden.

Børnesagens Fællesråd anbefaler de forslag til ændringer i lovene.

Venlige hilsener

Sekretariatschef

Social- og
Indenrigsministeriet

Børns Vilkår
FOR BØRN I DANMARK
Børns Vilkår
Trekronergade 126 F, 2. sal
2500 Valby

26. oktober 2015

Høringssvar vedr. udkast til forslag til lov om ændring af forældreansvarsloven og lov om social service (Forældremyndighed når den ene forælder har forvoldt den anden forælders død m.v.)

Børns Vilkår takker for muligheden for at afgive høringssvar vedr. ovennævnte lovforslag.

Børns Vilkår har ingen bemærkninger til det fremsendte forslag, som vi mener er egnede til at styrke barnets perspektiv i en situation, hvor det har mistet en forælder.

Børns Vilkår er enig i, at det enkelte barns tarv bør være afgørende og at der bør foretages en konkret vurdering i hver enkelt sag, således som forslaget lægger op til.

Børns Vilkår ser endvidere positivt på, at man med lovforslaget har ændret loven for så vidt angår samlevende, således at retstilstanden for denne gruppe forældre stemmer overens med de samlivsformer, der er helt almindelige i vores tid.

Med venlig hilsen

Ingrid Hartelius Dall
Jurist

Social- og Indenrigsministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Sendt til familieret@sim.dk og mjo@sim.dk

26. oktober 2015

Datatilsynet
Borgergade 28, 5.
1300 København K

CVR-nr. 11-88-37-29

Telefon 3319 3200
Fax 3319 3218

E-mail
dt@datatilsynet.dk
www.datatilsynet.dk

J.nr. 2015-112-0469
Sagsbehandler
Kasper Frederiksen
Direkte 3319 3235

Vedrørende høring over udkast til forslag til lov om ændring af forældreansvarsloven og lov om social service (Forældremyndighed når den ene forælder har forvoldt den anden forælders død m.v.)

Ved e-mail af 29. september 2015 har Social- og Indenrigsministeriet anmodet om Datatilsynets eventuelle bemærkninger til ovennævnt udkast til lovforslag.

Udkastet giver Datatilsynet anledning til følgende bemærkninger:

1. Af pkt. 3.3.3. i de almindelige bemærkninger til lovforslaget følger i forbindelse med omtalen af politiets underretning af kommunen, hvor den ene forælder har forvoldt den anden forælders død, at videregivelsen af oplysninger forudsættes at ske i overensstemmelse med persondataloven¹.

Datatilsynet skal anbefale, at formuleringen ændres, således at det kommer til at følge, at videregivelser af oplysninger *skal ske* i overensstemmelse med persondataloven.

2. Datatilsynet forudsætter endvidere, at de videregivelser af personoplysninger, der omtales i afsnit 3.3.3. i de almindelige bemærkninger til lovforslaget, i alle tilfælde – herunder ved videregivelse af oplysninger fra kommuner til Statsforvaltningen – vil skulle finde sted i overensstemmelse med persondatalovens regler.

Tilsynet skal anbefale, at det præciseres, at persondatalovens regler også skal iagttages ved kommunens orientering af Statsforvaltningen.

Datatilsynet skal i øvrigt henlede opmærksomheden på persondatalovens § 8, stk. 3, vedrørende videregivelse af oplysninger fra forvaltningsmyndigheder, der udfører opgaver inden for det sociale område, og opfordre Social- og Indenrigsministeriet til at overveje, om de i lovforslaget nævnte videregivelser kan ske i overensstemmelse med denne bestemmelse.

---

¹ Lov nr. 429 af 31. maj 2000 om behandling af personoplysninger med senere ændringer

Kopi af dette brev er dags dato sendt til Justitsministeriets Lovafdeling til orientering.

Med venlig hilsen

Kasper Frederiksen

Social- og Indenrigsministeriet
Holmens Kanal 22,
1060 København K

Dato. 12. oktober 2015

Sendt pr mail til familieret@sim.dk og mjo@sim.dk

Social- og Indenrigsministeriet har ved mail af 29. september 2015 (sagsnr. 2015-6289) anmodet Dommerforeningen om eventuelle bemærkninger til høring over udkast til forslag til lov om ændring af forældreansvarsloven og lov om social service (Forældremyndighed når den ene forælder har forvoldt den anden forælders død m.v.)

I den anledning skal jeg meddele, at forslaget ikke giver Dommerforeningen anledning til at fremkomme med bemærkninger.

Med venlig hilsen

Mikael Sjöberg

Domstolsstyrelsen

Social- og Indenrigsministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Store Kongensgade 1-3
1264 København K
Tlf. +45 70 10 33 22
post@domstolsstyrelsen.dk
CVR-nr. 21659509
EAN-nr. 5798000161184

Sendes via e-mail til familieret@sim.dk og mjo@sim.dk

J.nr.: 2015-4102-0072-5
Sagsbehandler: Anna Klærke Nielsen

Mail: akn@domstolsstyrelsen.dk
21. oktober 2015

**Høring over udkast til forslag til Lov om ændring af
forældreansvarsloven og lov om social service (Forældremyndighed
når den ene forælder har forvoldt den anden forælders død m.v.)**

Social- og Indenrigsministeriet har i mail af 29. september 2015 sendt udkast til forslag til lov om ændring af forældreansvarsloven og lov om social service (Forældremyndighed når den ene forælder har forvoldt den anden forælders død m.v.) i høring.

Domstolsstyrelsen kan i den anledning oplyse, at styrelsen ikke har bemærkninger til lovforslaget.

Med venlig hilsen

Anna Klærke Nielsen

Til: Familieret, Postkasse (familieret@sim.dk), Merethe Johansen (mjo@sim.dk)
Fra: Kate Kengen (KAKE@domstol.dk)
Titel: Høring sagsnr. 2015-6289
Sendt: 14-10-2015 12:46:16

Vi har ingen bemærkninger til udkast til forslag til Lov om ændring af forældreansvarsloven og lov om social service (Forældremyndighed når den ene forældre har forvoldt den anden forældres død m.v.)

Med venlig hilsen
Kate Kengen
Kontorfuldmægtig
HK Landsklubben Danmarks Domstole

M +45 2163 9834
@ kake@domstol.dk

Social- og Indenrigsministeriet
familieret@sim.dk
mjo@sim.dk

WILDERS PLADS 8K
1403 KØBENHAVN K
TELEFON 3269 8888
DIREKTE 32 69 89 05
MOBIL 32 69 88 88
MAF@HUMANRIGHTS.DK
MENNESKERET.DK

DOK. NR.
540.10/32253/MAF/KRGL

**HØRING OVER UDKAST TIL FORSLAG TIL LOV OM
ÆNDRING AF FORÆLDREANSVARSLØVEN OG LOV OM
SOCIAL SERVICE (FORÆLDREMYNDIGHED NÅR DEN
ENE FORÆLDER HAR FORVOLDT DEN ANDEN
FORÆLDERS DØD M.V.)**

27. OKTOBER 2015

Social- og Indenrigsministeriet har ved e-mail af 29. september 2015 anmodet Institut for Menneskerettigheder om eventuelle bemærkninger til høring over udkast til forslag til lov om ændring af forældreansvarsloven og lov om social service (forældremyndighed når den ene forælder har forvoldt den anden forælders død m.v.).

Institut for Menneskerettigheder har ikke bemærkninger til udkastet.

Der henvises til sagsnr.: 2015-6289.

Med venlig hilsen

Martin Ryding Rosenkilde

Social- og Indenrigsministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Sendt pr. mail til: familieret@sm.dk og mjo@sm.dk

Vedrørende svar på høring over udkast til forslag til Lov om ændring af forældreansvarsloven og lov om social service (Forældremyndighed når den ene forælder har forvoldt den anden forældres død m.v.)

Social- og Indenrigsministeriet har den 29. september 2015 bedt KL om eventuelle bemærkninger til udkast til forslag til Lov om ændring af forældreansvarsloven og lov om social service (Forældremyndighed når den ene forælder har forvoldt den anden forælders død m.v.). Høringssvaret skal være ministeriet i hænde senest tirsdag den 27. oktober 2015 inden kl. 12.00.

Det har desværre ikke været muligt at få KL's høringssvar politisk behandlet inden fristen. KL fremsender derfor et foreløbigt høringssvar og vil fremsende eventuelle yderligere bemærkninger, når sagen har været politisk behandlet.

KL tager forbehold for de økonomiske konsekvenser i henhold til DUT princippet.

KL har følgende bemærkninger til forslaget:

Med forslaget foreslås det, at Statsforvaltningen i alle tilfælde skal efterprøve, hvad der er bedst for barnet i relation til forældremyndigheden i de situationer, hvor den efterlevende forælder har forvoldt den anden forælders død. Samtidig foreslås det at lade den efterlevende forældremyndighedsindehavers lovbestemte fortrinsstilling udgå i de situationer, hvor den ene forældre har forvoldt den anden forælders død.

Det foreslås videre, at kommunen skal medvirke til at finde en egnet forældremyndighedsindehaver, når statsforvaltningen anmoder herom. I den forbindelse foreslås det også, at kommunen, for at understøtte statsforvaltningen i at blive opmærksom på disse sager, skal videresende

Den 27. oktober 2015

Sags ID: SAG-2015-05069

Dok ID: 2103033

JBS@kl.dk

Direkte 3370 3276

Mobil 2252 1099

Weidekampsgade 10

Postboks 3370

2300 København S

www.kl.dk

Side 1/2

den underretning, som kommunen modtager fra politiet, når den ene forældre har forvoldt den anden forælders død, til statsforvaltningen.

KL ser det som positivt, at statsforvaltningen nu skal efterprøve, hvad der er bedst for barnet i relation til forældremyndigheden i alle situationer, hvor den efterlevende forældre har forvoldt den anden forælders død. KL ser det også som positivt, at den efterlevendes lovbestemte fortrinsstilling udgår af loven i de situationer, hvor den ene forældre har forvoldt den anden forælders død.

KL er indforstået med, at kommunerne efter anmodning fra statsforvaltningen i disse sager i fornuddent omfang skal medvirke til at finde en egnet forældremyndighedsindehaver, akkurat som de allerede gør i dag, hvis ingen har forældremyndigheden over et barn eller en ung.

KL vil dog foreslå, at det kommer til at fremgå tydeligt, at det er statsforvaltningen der både vurderer og træffer afgørelse om placeringen af forældremyndigheden. Som det fremgår i bemærkningerne til forslaget nu, fremstår det som om, at det er kommunen, der, ved sin aktive indsats for at finde frem til personer, typisk i barnets umiddelbare familie eller netværk, skal vurdere, om de pågældende personer vil være egnede til at blive udpeget som forældremyndighedsindehaver.

KL undrer sig over, at politiet alene skal sende en underretning til kommunen hvis en forælder, der er sigtet for at have forvoldt den anden forælders død, står tilbage med enansvaret for barnet.

KL vil foreslå, at politiet i disse sager samtidig med underretningen til kommunen også sender en underretning/besked til statsforvaltningen, så statsforvaltningen hurtigst muligt bliver bekendt med situationen. Efter KL's opfattelse, er det besynderligt, at statsforvaltningen ikke samtidig med kommunen får kendskab til situationen, særligt fordi det er statsforvaltningen, der både skal vurdere og træffe afgørelse om placering af forældremyndigheden. Det er efter KL's opfattelse også en unødigt ekstra arbejdsgang, at det er kommunen, der skal videresende underretningen fra politiet til statsforvaltningen.

KL har ikke yderligere bemærkninger til forslaget.

Med venlig hilsen

Tina Wahl

Social- og Indenrigsministeriet
e-mail: familieret@sim.dk og mjo@sim.dk

26. oktober 2015

Svar på høring over udkast til forslag til lov om ændring af forældreansvarsloven og lov om social service (forældremyndighed når den ene forælder har forvoldt den anden forælders død m.v.)

LOKK (Landsorganisation af Kvindekrisecentre) takker for muligheden for at afgive svar på ovennævnte høring vedr. ændring af forældreansvarsloven og serviceloven (forældremyndighed når den ene forælder har forvoldt den anden forælders død m.v.)

LOKK er paraplyorganisation for 41 ud af i alt ca. 46 krisecentre i Danmark, og vores hovedopgave er at være med til at sikre de bedst muligt vilkår for kvinder og børn på vores krisecentre. LOKK driver desuden bl.a. den nationale hotline og den juridiske rådgivning til voldsudsatte og den nationale hotline og rådgivning til unge udsat for æresrelaterede konflikter finansieret af satspuljemidler administreret af henholdsvis Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling samt Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriet.

LOKK hilser generelt indholdet af udkastet meget velkomment og ser frem til, at de foreslåede regler vedtages og træder i kraft.

Nedenfor følger LOKKs konkrete bemærkninger:

Til § 1.

1. LOKK ser positivt på, at reglerne om overførsel af forældremyndighed med den foreslåede lovændring bringes på linje med andre dele af den familieretlige lovgivning, hvor det er uden betydning, om forældrene er gift med hinanden.

2. LOKK finder det overordentligt positivt, at reglerne om placering af forældremyndighed, når en eller begge forælder afgår ved døden, med de foreslåede lovændringer tydeliggør forældreansvarslovens grundprincip om, at alle afgørelser efter loven skal træffes efter, hvad der er til barnets bedste, og at dette kræver en konkret, individuel vurdering.

LOKK bifalder, at den efterlevendes lovbestemte fortrinsstilling som forældremyndighedshaver med de foreslåede regler generelt udgår af lovgivningen, når der fremadrettet skal tages stilling til forældremyndighed efter en forælders død, og at Statsforvaltningen fremadrettet i alle tilfælde, hvor den efterlevende forælder har forvoldt den anden forælders død, skal efterprøve, hvad der er bedst for barnet i relation til placering af forældremyndigheden.

Til de almindelige bemærkninger:

3.2. Forældremyndighed når en forælder afgør ved døden.

Ad punkt 3.2.1.4 – Statsforvaltningens afdækning af praksis og gennemgang af retspraksis

LOKK synes det er positivt, at det fremgår af afdækningen af Statsforvaltningens praksis og gennemgangen af retspraksis vedrørende sager om placering af forældremyndighed efter den ene forælder er afgået ved døden, at disse afgørelser allerede i dag - forud for de foreslåede ændringer - træffes med afsæt i § 4 om barnets bedste.

LOKK skal foreslå , at Statsforvaltningen ved behandlingen af sager om placering af forældremyndighed efter en forælder er afgået ved døden, i forbindelse med belysningen af barnets perspektiv fremadrettet altid benytter muligheden for at indhente en krisecentererklæring i de tilfælde, hvor den afdøde forælder forud for dødsfaldet – med eller uden barnet - har haft et krisecenterophold. LOKK anbefaler, at dette uddybes i vejledning om forældremyndighed og barnets bopæl.

Ad punkt 3.2.4 – Den foreslåede ordning

LOKK tilslutter sig forslaget om, at den efterlevende forælders lovbestemte fortrinsstilling generelt udtages af loven, når forældremyndigheden skal placeres, efter en forælder er afgået ved døden, og at det dermed understreges, at der altid skal foretages en konkret vurdering af barnets bedste i relation til placering af forældremyndigheden.

Jf. ovenfor under pkt. 3.2.1.4 vedr. indhentelse af krisecentererklæring i forbindelse med sagsoplysningen.

3.3. Efterprøvelse af den efterlevende forælders forældremyndighed, når denne har forvoldt den anden forælders død.

Ad punkt 3.3.2 (og 3.2.3) - Ministeriets overvejelser

LOKK er enig i, at Statsforvaltningen efter officialprincippet i forbindelse med den foreslåede efterprøvelse af den efterlevendes forælders forældremyndighed, når denne har forvoldt den andens død, som i alle andre afgørelsessager, skal tilvejebringe et fyldestgørende faktisk og retligt grundlag for afgørelsen.

Ligeledes er LOKK enig i, at alle relevante forhold skal belyses, og at kravet til sagsoplysningen øges jo mere betydningsfulde og indgribende afgørelser, der er tale om.

Sager, hvor den ene forælder har forvoldt den andens død, kræver derfor en grundig oplysning af alle sagens omstændigheder.

Afgørelsen skal træffes efter "barnets bedste", og som det fremgår under punkt 3.1.1., er der tale om en retlig standard, som er under stadig udvikling. Barnets bedste defineres der "som den til enhver tid bedst tænkelige løsning for det enkelte barn og beror derfor på en individuel vurdering af netop dette barns forhold – herunder barnets egen indstilling – sammenholdt med den viden og det erfaringsgrundlag, der i øvrigt foreligger, f.eks. i form af børnesagkyndige undersøgelser".

Det fremgår af den politiske aftale, der ligger til grund for nærværende udkast til forslag om lovændring, at "partierne er opmærksomme på, at sager, hvor den ene forælder er afgået ved døden, kræver en grundig sagsoplysning, og at alle relevante forhold i sagen skal belyses. Kravet til sagsoplysningen vil derfor blive tydeliggjort i lovforslaget, og behovet for at inddrage barnets netværk vil ligeledes blive understreget." Der henvises til den politiske aftale i de almindelige bemærkninger under pkt. 2.

LOKK skal foreslå, at det i de almindelige bemærkninger præciseres og understreges, at barnets netværk skal inddrages i Statsforvaltningens sagsbehandling.

Endvidere skal LOKK foreslå, at det præciseres i vejledning om forældremyndighed og barnets bo-pæl, hvad der mere præcist forstås ved at "alle relevante forhold skal belyses", f. eks. opfordrer LOKK til, at det nøje beskrives, at alle fremsatte påstande om vold i familien undersøges til bunds.

Endvidere foreslår LOKK, at Statsforvaltningen i alle tilfælde, hvor barnets afdøde forælder – med eller uden barnet – forud for sin død har haft ophold på et kvindekrisecenter, indhenter krisecentererklæring til belysning af barnets perspektiv, idet vi erfarer, at det er ligeså skadeligt for et barn, at have overværet eller overhørt vold mod andre i familien, som selv at have været udsat for den pågældende vold.

Denne viden må anses for særdeles relevant at inddrage til belysning af barnets perspektiv, og dermed hvad der er til barnets bedste i relation til afgørelsen om placering af forældremyndigheden, når den ene forælder er afgået ved døden – desto endnu mere i de sager hvor den efterlevende forælder har forvoldt den anden forælders død.

I mange af de sager, hvor den ene forælder forvolder den anden forælders død, er der en forhistorie med vold i familien. En forhistorie som det er særdeles væsentligt at inddrage i Statsforvaltningens sagsoplysning, når der efterfølgende skal træffes afgørelser efter forældreansvarsloven.

Ad punkt 3.3.3 – Den foreslåede ordning

LOKK finder det overordentlig positivt, at det med de foreslåede lovændringer fremadrettet gøres obligatorisk for Statsforvaltningen i alle tilfælde, at efterprøve, hvad der er bedst for barnet i relation til placering af forældremyndigheden, når den efterlevende forælder har forvoldt den anden forælders død – således også i de tilfælde hvor der er fælles forældremyndighed ved dødsfaldet, og barnet og den efterlevende forælder, der har forvoldt den anden forælders død, ikke boede sammen ved dødsfaldet, og ingen andre har anmodet om forældremyndigheden.

Den foreslåede efterprøvelse forudsætter, at Statsforvaltningen bliver informeret, når en forælder bliver sigtet for at have forvoldt den andens død. Det fremgår, af bemærkningerne, at det af politiets retningslinjer vil blive præciseret, at der i tilfælde, hvor den ene forælder har forvoldt den anden forælders død, altid skal ske underretning til kommunen, samt hvad en sådan underretning nærmere skal indeholde.

LOKK anbefaler, at politiet også altid skal underrette Statsforvaltningen direkte når kommunen underrettes i tilfælde, hvor den ene forælder har forvoldt den anden forælders død, og at dette ligeledes vil blive præciseret i politiets retningslinjer.

LOKK anbefaler endvidere, at det ligeledes specificeres i bemærkningerne, at det af kommunens retningslinjer vil blive præciseret, at Statsforvaltningen skal informeres om underretningen fra politiet i disse sager, samt hvordan en sådan underretning skal videreformidles til Statsforvaltningen.

3.4. Forældremyndighed til samlevende par

Ad punkt 3.4.3. Den foreslåede ordning

Det er efter LOKKs opfattelse endvidere meget positivt, at reglerne om overførsel af forældremyndighed med de foreslåede ændringer bringes på linje med andre dele af den familieretlige lovgivning, således at myndighederne får bedre mulighed for at placere forældremyndigheden ud fra hensynet til det konkrete barn, uanset om det par forældremyndighed tilfalder er gift eller samlevende.

LOKK ser positivt på, at samlivskravet kan fraviges, hvis der foreligger særlige omstændigheder, hvilket ligger fint i tråd med, at alle afgørelser efter loven skal træffes ud fra, hvad der er til barnets bedste.

Ad bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser:

Til § 1:

Til nr. 1:

LOKK har ikke yderligere bemærkninger, der henvises til det anførte under de almindelige bemærkninger.

Til nr. 2:

LOKK har ikke yderligere bemærkninger, der henvises til det anførte under de almindelige bemærkninger.

Med venlig hilsen

Ditte Wenzel, Sekretariatschef

27. oktober 2015

Bemærkninger vedr. udkast til lovforslag om ændring af forældreansvarsloven og lov om social service (Forældremyndighed når den ene forælder har forvoldt den anden forælders død m.v.)

Mødrehjælpen vil gerne takke for muligheden for at udtale sig om lovforslaget.

Mødrehjælpen finder, at det altid er barnets tarv som skal være styrende i de beslutninger, som myndighederne træffer vedr. forældremyndighed. Derfor er det positivt, at man med lovforslaget ønsker at justere forældreansvarslovens § 15, således at det slås tydeligt fast, at barnets tarv skal være styrende i myndighedernes vurdering af tildeling af forældremyndighed efter en eller begge forældres død.

Det er særligt vigtigt, når den efterlevende forælder har forvoldt den anden forælders død, hvilket efter Mødrehjælpens vurdering kan udgøre en særligt belastende situation for barnet og dets trivsel. Derfor kan Mødrehjælpen fuldt ud bakke op til lovforslagets pointe om, at statsforvaltningen i disse situationer altid skal foretage en konkret vurdering af, om det er i barnets interesse, at den efterlevende forælder eller en anden voksen har forældremyndigheden og skal træffe vigtige beslutninger om barnets hverdag og liv.

Det er ligeledes vigtigt, at der med lovforslaget lægges op til et mere styrket og præciseret samarbejde mellem myndighederne, således at politiet bliver forpligtet til altid at foretage underretning af kommunen i situationer, hvor en efterlevende forælder har forvoldt en anden forælders død.

Det er Mødrehjælpens vurdering, at kommunerne i netop disse sager er opmærksomme på at underrette statsforvaltningen, hvilket er en vigtig forudsætning for, at denne myndighed er opmærksom på at efterprøve, om forældremyndigheden fortsat skal være hos den efterlevende forælder. Det er positivt, at man med lovforslaget vil forpligte kommunerne til også at bidrage til at finde et egnet forældremyndighedsindehaver i disse sager, hvis statsforvaltningen anmoder herom, hvilket potentielt kan øge sandsynligheden for, at der kan findes en egnet forældremyndighedsindehaver.

Endelig kan Mødrehjælpen bakke op om forslaget om en revidering af forældreansvarslovens § 13, således at forældremyndighed kan overføres til samlevende og stabile par og ikke kun personer, som er gift med hinanden. Det kan potentielt give flere og bedre muligheder for myndigheder for at overføre forældremyndighed til andre voksne, hvis en forælder pga. svær sygdom eller andre belastende livsomstændigheder har svært ved at varetage sin forældremyndighed på en for barnet tilfredsstillende måde.

Med venlig hilsen

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'MRC', written in a cursive style.

Mads Roke Clausen
Direktør

Social- og Indenrigsministeriet
Mail: familieret@sim.dk og mjo@sim.dk

Red Barnet
Save the Children Denmark

København, den 27.10.2015

Sagsnr. 2015-6289

Svar på "Høring over udkast til forslag til lov om ændring af forældreansvarsloven og lov om social service (Forældremyndighed når den ene forælder har forvoldt den anden forælders død mv.)

Red Barnet er meget positive over for den foreslåede ændring af loven.

Vi bemærker særligt, at det med ændringen gøres klart, at det altid er barnets bedste, der skal være det styrende hensyn og at den lovbestemte fortrinsstilling for den efterlevende forælder dermed udgår af forældreansvarsloven.

Vi bemærker tilsvarende positivt, at Statsforvaltningen med denne ændring i alle tilfælde, hvor den ene forælder har forvoldt den anden forælders død, skal tage stilling til, hvad der er bedst for barnet.

Desuden bemærker vi positivt ændringen, der slår tydeligt igennem flere steder, at også andre end den efterlevende forælder i disse tilfælde kan anmode om forældremyndighed.

Red Barnet takker for muligheden for at afgive høringssvar.

Venlig hilsen

Gitte Jakobsen,
Seniorrådgiver | Børns beskyttelse
Mobil 2155 2292, mail: gij@redbarnet.dk

HEILSU- OG INNLENDISMÁLARÁÐIÐ

Rigsombudsmanden på Færøerne
Postsmoga 12
110 Tórshavn

21. oktober 2015
Mál: 15/00726-4
Tygara Skriv:
Viðgjørt: Elsa Magnussen

Høring over udkast til forslag til Lov om ændring af forældreansvarsloven og lov om social service (Forældremyndighed når den ene forælder har forvoldt den anden forælders død m.v.)

Der henvises til Rigsombudsmandens mail af 6. oktober 2015.

Heilsu- og Innlendismálaráðið takker for modtagelse af høring over forslag til lov om ændring af forældreansvarsloven og lov om social service.

Ifølge lovforslaget kan lovens § 1 sættes helt eller delvis i kraft for Færøerne ved kongelig anordning.

Forældreansvarsloven gælder ikke for Færøerne. Derfor har Heilsu- og Innlendismálaráðið ingen bemærkninger til indholdet i lovforslaget.

På et møde i Social- og Indenrigsministeriet 9. oktober 2015 om Færøernes overtagelse af person-, familie- og arveretten har vi oplyst, at vi ønsker, at opdateringen af lovgivningen på området fortsætter, sådan at dette sker sideløbende med arbejdet med overtagelse af person-, familie- og arveretten.

Såfremt det på et senere tidspunkt besluttet, at forældreansvarsloven bør sættes i kraft for Færøerne ved kongelig anordning, vil vi tages stilling til, hvilke regler der skal gælde for Færøerne.

Med venlig hilsen

Elsa Magnussen
fuldmægtig

Justitsministeriet
Mail: trl@jm.dj / jm@jm.dk

23 ØKT. 2015

J nr. 2015-005-442
Sagsbehandler: NFG

Høring over udkast til forslag til Lov om ændring af forældreansvarsloven og lov om social service

Social- og Indenrigsministeriet har ved e-mail af 29. september 2015 anmodet om eventuelle bemærkninger til høring over udkast til forslag til Lov om ændring af forældreansvarsloven og lov om social service.

Rigspolitiet har ingen bemærkninger til høringsforslaget.

Med venlig hilsen

Svend Larsen
politidirektør

Vestre Landsret
Præsidenten

Social- og Indenrigsministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

J.nr. 40A-VL-40-15
Den 14/10-2015

Social- og Indenrigsministeriet har ved brev af 29. september 2015 (sagsnr. 2015-6289) anmodet om eventuelle bemærkninger til et udkast til forslag til lov om ændring af forældreansvarsloven og lov om social service (Forældremyndighed når den ene forælder har forvoldt den anden forælders død m.v.).

I den anledning skal jeg meddele, at udkastet ikke giver landsretten anledning til at fremkomme med bemærkninger.

Dette svar sendes efter anmodning på mail til familieret@sim.dk og mjo@sim.dk.

Med venlig hilsen

Bjarne Christensen

Østre Landsret
Præsidenten

Den - 5 OKT. 2015
J.nr. 40A-ØL-43-15
Init: sdy

Social og Indenrigsministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Sendt pr. mail til: familieret@sim.dk og mjo@sim.dk

Social og Indenrigsministeriet har ved brev af 29. september 2015 (Sagsnr. 2015-6289) anmodet om eventuelle bemærkninger til høring over udkast til forslag til Lov om ændring af forældreansvarsloven og lov om social service (Forældremyndighed når den ene forælder har forvoldt den anden forælders død m.v.).

I den anledning skal jeg meddele, at landsretten ikke ønsker at udtale sig om udkastet.

Med venlig hilsen

Bent Carlsen

Ellen Bræk Porsbø

Social- og Indenrigsministeriet

FREDERIKSBERG
1. OKTOBER 2015
SAGSNR 2015-6289

Høringssvar

Forslag til Lov om ændring af forældreansvarsloven og lov om social service (Forældremyndighed når den ene forælder har forvoldt den anden forælders død m.v.)

Foreningen LIVSVÆRK hilser lovforslaget velkommen, da det er fuld i overensstemmelse dels med vores erfaringer fra arbejdet med børn og unge i udsatte situationer og dels med vores syn på barnet som omdrejningspunkt.

Der er i høj grad brug for lovforslagets perspektiv, der rykkes fra forældre til barn og dermed tager højde for, hvad der er til barnets bedste, hvilket er og bør være grundlæggende for enhver lovgivning, der vedrører denne målgruppe. I den overbevisning, at afgørelsen om forældremyndighedsindehaver naturligvis bliver taget på et tilstrækkeligt grundlag til barnets bedste, kan lovforslaget desuden medvirke til at forebygge livsødelæggende situationer for børn og unge.

Med venlig hilsen

Daniëlle Bertelsen
Specialkonsulent

M +45 23353575
db@livsvaerk.org

ADVOKATKONTORET
VIVIAN JØRGENSEN
advokat

Social- og Indenrigsministeriet

Holmens Kanal 22

1060 København K

E-mail: Sim@sim.dk

Prinsesse Maries Alle 14

1908 Frederiksberg C

Tlf.: 33 22 66 76

Tlf.: 29 25 92 40

E-mail: advivij@mail.tele.dk

CVR 25439732

Mediator/konfliktmægler

www.advokatvivianjorgensen.dk

Den 27. okt. 2015

Vedr.: Sagsnr. 2015-6289 - Uopfordret høringssvar fra advokat og mediator Vivian Jørgensen over udkast til forslag til Lov om ændring af forældreansvarsloven (Forældremyndighed når den ene forælder har forvoldt den anden forælders død m.v.)

På egne vegne fremkommer jeg hermed med nedenstående høringssvar til ovennævnte lovforslag:

Indledningsvis vil jeg udtrykke stor glæde over lovforslaget, som jeg ser som et skridt i den rigtige retning henimod en harmonisering af FN's Børnekonvention og forældreansvarsloven.

Med forældreansvarsloven fra 2007 ophørte den beskyttelse af børn mod overgrebsadfærd eller risikoadfærd fra en forælders side, som loven hidtil havde givet børn af forældre, som var uenige om barnets forhold.

Forældreansvarsloven var et brud med det almindelige princip i lovgivning, herunder den tidligere lov og f.eks. færdselsloven og straffeloven, hvor loven beskytter flertallet mod et mindretals risikoadfærd.

Brudet skete ved, at forældreansvarsloven og dens forarbejder, modsat tidligere, nu krævede en bestemt fortolkning af "barnets bedste". Der blev indsat krav om, at "samvær og samarbejde" på forhånd skulle anses for det vigtigste hensyn for barnet, inden den konkrete sag var undersøgt. "Samvær og samarbejde" skulle nu indfortolkes i "barnets bedste", mens andre forhold ikke blev krævet indfortolket.

Dette medførte, at en forælders konkrete overgrebsadfærd eller risiko for overgrebsadfærd blev tillagt mindre betydning, end kravet om at barnet fik

samvær. Barnets bopælsforælder skulle nu endvidere samarbejde om samværet og skulle udlevere barnet til samvær. Hvis barnet ikke blev udleveret kunne det anses for en brist i forældreevnen og forældremyndigheden kunne mistes. Samvær og samarbejde skulle på forhånd anses for bedst for det konkrete barn.

Derved mistede barnet den beskyttelse mod en forælder med overgrebs- eller risikoadfærd, som loven hidtil havde givet, og som barnet har ret til i følge Børnekonventionen.

Tidligere blev der foretaget en fri fortolkning af "barnets bedste" og en objektiv undersøgelse af alle hensyn af betydning for barnet, inden en afgørelse om barnets forhold blev truffet. Et samvær skulle gavne barnets trivsel, ellers blev samvær ikke fastsat af myndighederne. Tidligere krævede loven heller ikke tvangsmæssigt samarbejde mellem forældrene. Retoriken i loven blev misvisende, da samarbejde pr. definition kræver frivillighed og barnets "ret" til samvær blev en pligt, da bopælsforælderen skulle udlevere barnet til samvær.

Samvær blev ikke på forhånd anset for gavnligt og der blev ikke fastsat samvær, hvis der var overgrebsadfærd eller barnet ikke ønskede samvær, ligesom der sjældent blev anvendt tvang overfor barnet og barnets primære omsorgsperson.

Den store ændring i beskyttelsen af barnet og i barnets medindflydelse, som automatisk også belaster en beskyttende forælder fremgår ikke klart af forældreansvarslovens tekst. Ændringen skyldes især kravet i lovens forarbejder om en ændring af fortolkningen af "barnets bedste".

Loven indeholder stadig et krav i lovens § 4 om, at alle afgørelser om barnets forhold skal træffes ud fra "barnets bedste", men modsat tidligere kræver forældreansvarslovens forarbejder, som ikke tidligere ses ændret på dette punkt, førend ved det nuværende lovforslag, en bestemt fortolkning af "barnets bedste". Forarbejderne kræver indfortolkning af "samvær og samarbejde" i barnets bedste, mens andre forhold af betydning for barnets trivsel ikke kræves indfortolket på forhånd.

Kravet i forarbejderne medfører, at "samvær og samarbejde" på forhånd anses for overordnet andre forhold, som har betydning for barnets trivsel, som f.eks. beskyttelse mod overgreb, barnets egen holdning og det konkrete barns historie. Det vigtigste blev nu at få etableret et fremtidig samarbejde om samvær og se fremad. Tidligere erfaringer med overgrebsadfærd eller risiko herfor, som normalt bruges til at navigere udenom nye farlige situationer, skulle "glemmes".

Når et barn eller barnets primære omsorgsperson oplever sig overgrebet af den anden forælder og ud fra et beskyttelsehensyn overfor barnet protesterer mod kontakt med en forælder, som de oplever som farlig, går de imod lovens krav om "samvær og samarbejde". Derved bliver de fra sagens start dårligere stillet end den overgribende forælder, som "bare" stiller krav om at få opfyldt sin ret efter loven til "samvær og samarbejde". Det fører til at overgrebsadfærd anses for mindre væsentligt og til manglende undersøgelse af overgrebsadfærd eller risiko for overgrebsadfærd.

Den manglende beskyttelse har siden 2007 medført at mange børn og deres primære omsorgspersoner har oplevet sig overgrebet, og ikke beskyttet af

myndighederne. De har en oplevelse af at de vedvarende skal "stille op" til overgreb uden at de kan få hjælp. Myndighederne hjælper samværsforælderen med tvangsmæssigt at få gennemført samværet, forudsat at samværsforælderen vil have samvær. Der udøves ikke tvang overfor samværsforælderen for at opfylde barnets ret til samvær. Det er kun bopælsforælder og barnet som i praksis tvinges i samvær, selvom det er barnet, som efter loven har ret til samvær. Et barn, som tvinges i et samvær, hvor det ikke vil eller oplever sig overgrebet, kan derfor opleve samvær som en pligt og ikke en ret til at blive fri. Antallet af tvang i samværsager har siden loven været stigende. Antallet af drab på børn og mødre i konfliktsituationer med den anden forælder har i en årrække efter 2007 været stigende at dømme efter mediernes omtale af disse sager.

Forældreansvarsloven og dens forarbejders krav om indfortolkning af "samvær og samarbejde" sammenholdt med lovens ordlyd, medfører, at der ikke er harmoni med den fortolkning af begrebet "barnets bedste" som følger af FN's Børnekonvention, jf. FN's notat af 29. maj 2013 om fortolkning af "barnets bedste". Notatet ses end ikke at nævne et samarbejde mellem forældrene som et hensyn til barnets trivsel, som bør tages, og retten til samvær er betinget af, at det først konkret er konstateret, at det gavner barnets trivsel. Notatet vedlægges i engelsk, da det ikke ses oversat til dansk.

Det er særdeles glædeligt, at lovforslaget ikke kun i forhold til ændringen i § 15 men generelt må anses for at fastlægge, hvordan "barnets bedste" fremadrettet skal fortolkes. Bemærkningerne til lovforslaget ændrer den fikserede fortolkning af barnets bedste, som fremgår af de nuværende forarbejder.

Efter det foreliggende lovforslags bemærkningerne fremgår det klart, at den politiske hensigt omkring den fremtidige fortolkningen af "barnets bedste" er:

- 1) at der skal foretages en konkret vurdering af hver enkelt barns forhold, og
- 2) at hensynet til barnets bedste skal være det afgørende hensyn ved afgørelser af barnets forhold, og
- 3) at de vigtigste hensyn ved afgørelser af barnets forhold først og fremmest skal være de hensyn til barnets trivsel, som fremgår af FN's Børnekonvention, og dermed også af FN's notat om fortolkningen af "barnets bedste".

Denne hensigt ses ikke tidligere udtrykt så klart i loven eller forarbejderne.

De tidligere forarbejder nævner mange forskelligartede og modsatrettede hensyn. Det synes lagt til grund, at FN's Børnekonvention overholdes efter loven, men kravet om indfortolkning af "samvær og samarbejde" gør det generelle hensyn til at barnet skal bevare kontakten med en biologisk forælder til et overordnet hensyn i forhold til andre hensyn som skal tages i betragtning efter Børnekonventionen, som beskyttelsen mod overgreb og barnets egen holdning, kan være modsatrettet i forhold til de generelle hensyn til biologi og ligestilling af forældrene.

Det ses ikke tidligere klart i forarbejderne fremhævet, at barnets bedste skal være det vigtigste hensyn gennem en fortolkningen af barnets bedste i overensstemmelse med FN's børnekonvention. De tidligere forarbejder om

indfortolkning af "samvær og samarbejde" må derfor anses for at være forladt med det nye lovforslags bemærkninger.

Ud fra min erfaring fra mit daglige arbejde indenfor forældreansvarslovens område som advokat siden 1997 og tidligere som foged og konstitueret dommer i en årrække, er denne klare udmelding en meget glædelig ændring af den bestående retstilstand og et lovforslaget bør derfor medføre en stor praksisændring på området.

Der har således efter de nuværende forarbejder, lovens ordlyd og den nuværende praksis ikke hidtil været harmoni mellem forældreansvarsloven og FN's Børnekonvention.

Lovforslaget bør derfor medføre en stor praksisændring.

Såfremt der politisk ønskes sikkerhed for, at praksisændringen i lovforslaget sker i overensstemmelse med den politiske hensigt, bør § 4 imidlertid ændres samtidig med lovforslagets § 13 og § 15, således at det direkte af lovens tekst fremgår, at fortolkningen af barnets bedste skal ske i overensstemmelse med FN's Børnekonvention. Der er tale om en 8-årig praksis, hvor "samvær og samarbejde" er indfortolket generelt. Det vil være vanskeligt at ændre en så massiv praksis uden at ændre teksten i loven, så FN's Børnekonvention altid anvendes. Dette er også i overensstemmelse med anbefalingen fra flertallet i det nedsatte udvalg, som undersøgte mulighederne for implementering af bl.a. børnekonventionen. Det vil endvidere bringe forældreansvarsloven i bedre harmoni med Den Europæiske Menneskerettighedskonvention, som fortolker barnets bedste i harmoni med FN's Børnekonvention.

Det er dog nødvendigt med en tilbundsgående ændring af forældreansvarsloven for at bringe loven i overensstemmelse med Børnekonventionen og Den Europæiske Menneskerettighedskonvention. En fuld sikring af at den konkrete vurdering sker efter Børnekonventionen, som det er politisk ønske om kræver bl.a. også fjernelse af automatikker, som er indsat i loven. Særligt bør den nyligt indsatte bestemmelse om automatisk samvær ved et samlivs ophør, fjernes, da der altid skal være en konkret vurdering. Den nuværende automatiske kontaktbestemmelse vil især ramme mødre og børn, som oplever sig udsat for overgrebsadfærd fra den anden forælders side.

Det er glædeligt, at automatikken i den nuværende § 15 foreslås fjernet. Der er imidlertid fortsat andre automatikker indsat i nogle af lovens enkelte bestemmelser, herunder § 11's hovedregel om fælles forældremyndighed ved uenighed, og § 19, stk. 2, som giver pligt til udlevering af barnet til den anden forælder og dermed pligt til samarbejde om hvad bopælsforælderen måske opfatter som overgreb på barnet. Den konkrete vurdering skal altid uhindret kunne finde sted ved alle afgørelser af barnets forhold. Lovens nuværende formulering og brug af automatikker synes at støtte en overordnet hensigt om at et generelt hensyn til ligestille forældrene og til at sikre forældrenes biologiske rettigheder, særligt samværsforælders rettigheder, frem for at sikre det konkrete barns bedste.

Det foreslås derfor, at der hurtigst muligt efter lovforslagets vedtagelse foretages en gennemgribende ændring af forældreansvarsloven, således at alle lovens

bestemmelser bringes i harmoni med FN's Børnekonvention. I den forbindelse bør der endvidere ske harmonisering med lov om Den Europæiske Menneskerettighedsskonvention særligt ved en opfyldelse af den nævnte lovs krav om en politisk uafhængig domstolsbehandling, i stedet for den nuværende forvaltningsretlige behandling af samværsager.

En samværsag er klart en strid både om barnets og forældrenes borgerlige rettigheder og forpligtelser. Det er derfor i strid med EMRK, at der ikke er domstolsbehandling, og herunder bl.a. ikke gives adgang til advokatbistand, straf- og sandhedspligt og vidneførsel i en samværsag. Barnet må som minimum sikres samme retsgarantier og -standarder som gælder for andre retsområder, når barnets forhold behandles.

I øjeblikket afgøres samværet endeligt af forvaltningen og der finder ingen sædvanlig domstolsprøvelse sted. Fogedretten involveres alene i et lille antal sager, hvor samværsafgørelsen begæres eksekveret tvangsmæssigt. I de tilfælde, hvor fogedretten involveres, prøver fogedretten ikke realiteten i samværsafgørelsen, men lægger forvaltningens afgørelse til grund. Kun formalia prøves.

På trods af den manglende domstolsprøvelse af om en samværsafgørelse er til barnets bedste efter FN's Børnekonvention, tvangsfuldbyrder fogedretten forvaltningens samværsafgørelse, om nødvendigt ved brug af de kraftigste tvangsmidler, som kan anvendes overfor en borger efter dansk ret, som f.eks. kan være fængsel i op til ½ år, økonomisk ruin eller udkørende fogedforretning uden underretning for afhentning af barnet i barnets institution, herunder også af babyer og ammebørn.

Jeg har følgende bemærkninger til de konkrete ændringer:

Vedr.: Lovforslagets bemærkninger på side 5, 2. afsnit, hvoraf fremgår:

"Selvom den lovbestemte fortrinsstilling udgår i alle sager om forældremyndighed efter en forælders død, skal det fortsat indgå med betydelig vægt ved afgørelsen om placeringen af forældremyndighed, at den efterlevende er barnets eneste tilbageværende forælder."

Det foreslås, at dette afsnit udgår af forarbejderne. Afsnittet indfører igen en automatik, som forhindrer den konkrete vurdering, som skal foretages efter FN's Børnekonvention ved på forhånd, inden det konkret er undersøgt, at kræve den biologiske tilknytning tillagt særlig vægt i forhold til andre hensyn til barnet, som eks. et barns sociale tilknytning til en social forælder, som det måske har boet sammen med i lang tid, og som måske bedst kan opfylde barnets behov. Børnekonventionen fremhæver ikke biologi som havende en fortrinsstilling, når den konkrete undersøgelse af barnets forhold skal ske inden myndighederne kan fastsætte samvær, tværtimod. Undersøgelsen foretages for at afklare hvilke hensyn, som konkret skal anses for de vigtigste for det konkrete barnets trivsel, fordi det netop ikke på forhånd konkret kan lægges til grund, at den biologisk tilknytning er vigtigst for et hvert barns trivsel.

Ved et normalt forælderforhold med normal forælderadfærd overfor barnet vil barnet være mest knyttet til sine biologiske forælder og vil selv ønske at have

kontakt til begge forældre. Der er derved en naturgiven fortrinsstilling, men ved uenighed eller ved dødsfald er der ikke en normal situation og den konkrete vurdering af barnets forhold efter Børnekonventionen er nødvendig.

Det fremgår af FN's notat af 29. maj 2013, at alle hensyn som har betydning for barnets trivsel skal undersøges grundigt. Bl.a. barnets egen holdning, oplevelser af overgreb og hensynet til barnets evt. kontakt med en biologisk forælder bør indgå og undersøges på ligeværdig måde. Først derefter skal der foretages en samlet konkret vurdering af om samvær med en biologisk forælder skal fastsættes eller ej, ud fra hvad der gavner barnets trivsel mest.

Dette sikrer, at der foretages den frie konkrete vurdering af alle forhold, som fremgår af FN's Børnekonvention og notat fra FN af 29. maj 2013 om "barnets bedste". Den biologiske tilknytning skal ikke på forhånd tillægges større vægt, end hensynet til f.eks. adfærd, miljø og social faktisk tilknytning og barnets egen holdning ved den konkrete undersøgelse. Hvis en biologisk forælder ikke har overgrebsadfærd eller belastende miljø og har haft en god kontakt med barnet vil barnet ofte føle sig mest knyttet til den biologiske forælder og selv ønske at bo hos den biologiske forælder pga. sine biologiske bånd. Men tilknytningen til den biologiske forælder kan konkret være modereret af adfærden overfor barnet, barnets egen holdning og personlighed og hyppigheden og tætheden af den tidligere kontakt en biologisk forælder har haft med barnet. Den biologisk tilknytning bør derfor heller ikke i en dødsfaldssituation på forhånd vægtes højere end andre hensyn af betydning for barnet, som f.eks. barnets egne ønsker også set i forhold til barnets alder og modenhed og barnets evt. tættere tilknytning til en social forælder. Barnet har måske boet sammen med den sociale forælder i årevis, mens der måske ikke har været samvær med den biologiske forælder, hvis bopælsforælderen dør. Barnet har selvstændige rettigheder, og tilhører ikke forældrene for en hver pris, som det ligeledes fremgår af Børnekonventionen.

Vedr.: § 4, som ikke er foreslået ændret i lovforslaget foreslås følgende ændring:

1) Nuværende bestemmelse:

§ 4. Afgørelser efter loven skal træffes ud fra, hvad der er bedst for barnet.

§ 4 foreslås ændret således, at der tilføjes, som en yderligere sætning:

"Afgørelser efter loven skal træffes ud fra, hvad der er bedst for barnet. Fastlæggelsen, af hvad der er bedst for barnet, skal foretages i overensstemmelse med FN's Børnekonvention."

Det bør fremgå direkte af lovteksten at fortolkningen skal foretages i overensstemmelse med FN's Børnekonvention. Den nærmere fastlæggelse af fortolkningen af barnets bedste fremgår af det nugældende FN's notat af 29.5.2013. Da notatet kan ændre sig med tiden bør kun konventionen nævnes i loven.

Det fremgår af lovforslaget, at det er lovgivers intention at sikre at der fremover i alle afgørelser om barnets forhold foretages en konkret vurdering af barnets forhold og at FN's Børnekonvention anvendes ved afgørelsen af hvad der er

bedst for det enkelte barn.

Da der hidtil har været anvendt en anden fortolkning af barnets bedste i praksis i overensstemmelse med de tidligere forarbejder, sikres lovgivers hensigt i praksis bedst ved, at det direkte fremgår af lovteksten, at FN's Børnekonvention skal anvendes.

Vedr.: § 13, stk. 2:

Den nugældende bestemmelse er således:

§ 13. Forældre kan aftale, at forældremyndigheden skal overføres fra den ene forælder til den anden. Aftalen skal anmeldes til statsforvaltningen for at være gyldig. Er en sag om forældremyndighed indbragt for retten, kan anmeldelse ske hertil.

Stk. 2. Forældremyndigheden kan ved aftale godkendt af statsforvaltningen overføres til andre end forældre. Forældremyndigheden kan overføres til et ægtepar i forening, herunder til den ene forælder og dennes ægtefælle. Er en sag om forældremyndighed indbragt for retten, kan aftalen godkendes af retten.

Stk. 2 foreslås ændret, således at 2. punktum formuleres således:

"Forældremyndighed kan overføres til et ægtepar, samlevende eller til en enlig efter en vurdering af barnets bedste i overensstemmelse med lovens § 4."

Det er i strid med FN's Børnekonvention, at der indsættes og opretholdes en automatik i den konkrete vurdering af hvad der er bedst for barnet efter en af barnets forælders død, som på forhånd afskærer en enlig fra at få forældremyndigheden, inden der er foretaget den konkrete undersøgelse og vurdering, som FN's Børnekonvention kræver. Lovforslaget har netop til hensigt at sikre den konkrete vurdering, som kræves efter FN's Børnekonvention, hvorfor automatikker i loven bør fjernes og ikke opretholdes.

Mange forældre er i dag enlige, hvorfor det ikke kan anses for at være afgørende for det konkrete barns bedste, at forældremyndigheden ikke tillades overført til en enlig. Den i lovforslaget indsatte og i loven allerede værende begrænsning afskærer en enlig, efterlevende social forælder for barnet og en enlig bedsteforælder eller søster eller bror til en af forældrene, fra at få overført forældremyndigheden, herunder ved begge forældres samtidige død. Et sådant automatisk krav i loven bør fjernes, således, at en social forælder, som har været gift eller samlevende med barnets afdøde forælder og barnet indtil dødsfaldet, og som barnet udtrykker ønske om skal have forældremyndigheden eller som bedst kan opfylde barnets behov herunder for opretholdelse af status que, kan få overført forældremyndigheden, hvis en konkret vurdering viser, at det er bedst for barnet. Dette medfører også, at der kan tages hensyn til afdødes evt. ønske i et oprettet børnetestamente om at det vil være bedst for barnet, at en bestemt enlig person tillægges forældremyndigheden. Afdødes ægtefælle, som ikke er biologisk forælder, vil automatisk ved dødsfaldet blive enlig. Såfremt der ikke har været kontakt med den biologiske forælder, kan denne ægtefælle være den som barnet er mest knyttet til, som bedst kan opfylde barnets behov, som kan give færrest ændringer i barnets forhold, og som barnet ønsker tillægges forældremyndigheden.

Der er ingen videnskabelig dokumentation for, at den på forhånd foretagne forskelsbehandling af enlige i forhold til par, altid kan anses for at være til "barnets bedste" efter FN's Børnekonvention.

Vedr.: § 15.

Den nuværende bestemmelse er sålydende:

§ 15. Har forældre fælles forældremyndighed, og dør den ene forælder, forbliver forældremyndigheden hos den anden. Har barnet ved dødsfaldet ikke bopæl hos den længstlevende, kan en anden i forbindelse med dødsfaldet anmode om at få tillagt forældremyndigheden. Anmodningen kan kun imødekommes, hvis hensynet til, hvad der er bedst for barnet, taler imod, at forældremyndigheden forbliver hos den længstlevende. Har barnet ved dødsfaldet bopæl hos den længstlevende, og har denne forvoldt den anden forældremyndighedsindehavers død, kan en anden anmode om at få tillagt forældremyndigheden. Anmodningen kan kun imødekommes, hvis det er af afgørende betydning af hensyn til barnet, at forældremyndigheden ikke forbliver hos den længstlevende.

Stk. 2. Har en forælder forældremyndigheden alene, og dør denne, eller bevirker et dødsfald i øvrigt, at ingen har forældremyndigheden, bestemmes under hensyn til, hvad der er bedst for barnet, hvem der skal have forældremyndigheden. Anmoder den længstlevende forælder om forældremyndigheden, imødekommes anmodningen, medmindre hensynet til, hvad der er bedst for barnet, taler imod det.

Stk. 3. Har en forælder forældremyndigheden alene, og har denne forvoldt den anden forælders død, kan en anden anmode om at få tillagt forældremyndigheden. Anmodningen kan kun imødekommes, hvis det er af afgørende betydning af hensyn til barnet, at forældremyndigheden ikke forbliver hos den længstlevende.

Stk. 4. Forældremyndigheden kan tillægges et ægtepar i forening, herunder den længstlevende forælder og dennes ægtefælle.

§ 15 i forslaget foreslås ændret således:

Stk. 1. Hvis en forælder, som har fælles forældremyndighed med den anden forælder, dør, ophører den fælles forældremyndighed ved dødsfaldet.

Stk. 2. Hvis en forælder har forældremyndigheden alene og af Statsforvaltningen eller af retten foreløbigt eller endeligt anses for at have forvoldt den anden forælders død mistes forældremyndigheden øjeblikkeligt. Såfremt politiet sigter en forælder for at have forvoldt den anden forælders død mistes forældremyndigheden ligeledes fra sigelsestidspunktet.

Stk. 3. Ved uenighed mellem afdødes efterladte eller en evt. efterlevende biologisk forælder om barnets opholdssted, afgør barnets bopælskommune på begæring af politiet, en efterladt eller den evt. biologiske efterlevende forælder i overensstemmelse med lovens § 4, hvem barnet midlertidig skal opholde sig hos, indtil Statsforvaltningen har truffet afgørelse om, hvem forældremyndigheden midlertidigt eller endeligt skal tillægges.

Stk. 4. Begæringen om Statsforvaltningens afgørelse af forældremyndigheden indgives af kommunen, såfremt kommunen har truffet afgørelse om midlertidigt ophold og eller af den biologiske efterlevende forælder eller af afdødes efterladte, herunder personer, som afdøde har indsat i et børnetestamente, som på lige fod med den biologiske forældre kan søge om at få forældremyndigheden over barnet.

Stk. 5. Statsforvaltningen træffer afgørelse midlertidigt eller endeligt om, hvem forældremyndigheden skal tilkomme efter en forælders død i overensstemmelse med § 4. Statsforvaltningen skal træffe sin afgørelse hurtigst muligt efter at sagen er tilstrækkelig oplyst.

Stk. 6. Ved uenighed om forældremyndigheden mellem den efterlevende biologiske forælder og andre indbringer Statsforvaltningen sagen for retten.

Stk. 7. Hvis begge forældre dør samtidig kan begge de afdødes efterladte og personer indsat i børnetestamente ved uenighed anmode barnets bopælskommune om at træffe afgørelse om barnets opholdssted efter lovens § 4, indtil Statsforvaltningen har truffet afgørelse om forældremyndigheden efter § 4. Stk. 5 finder tilsvarende anvendelse.

Med venlig hilsen

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'V. Jørgensen', written in a cursive style.